

Териториално статистическо бюро - Североизток
Отдел „Статистически изследвания - Добрич“

**ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ
И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ДОБРИЧ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА**

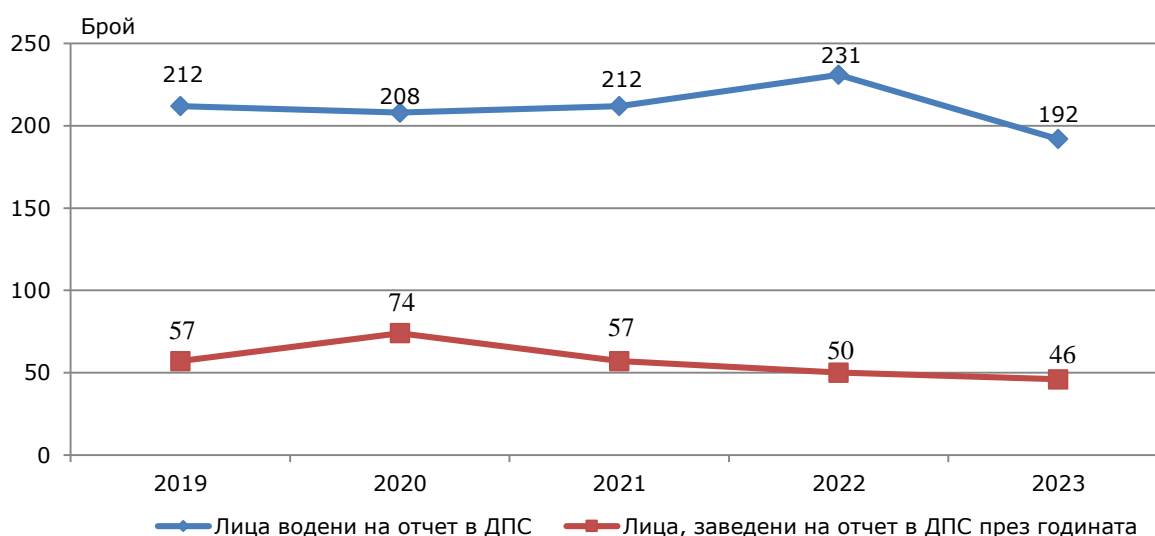
**Малолетни и непълнолетни лица, водени, заведени и снети от отчет в
детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени
прояви и престъпления**

През 2023 г. на отчет¹ в детските педагогически стаи в област Добрич са водени 192 малолетни и непълнолетни лица за извършени от тях противообществени прояви и престъпления, което е с 16.9% по-малко в сравнение с 2022 година.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС лица са следните:

- непълнолетни (14 - 17 години) - 79.7%;
- малолетни (8 - 13 години) - 20.3%;
- момчета - 163 (84.9%);
- момичета - 29 (15.1%);
- учащи - 135 лица (70.3%);
- в криминогенна среда живеят 49 малолетни и непълнолетни, или 25.5%.

**Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни лица, водени и заведени на отчет в ДПС
през периода 2019 - 2023 година**

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ДОБРИЧ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Коефициентът на водените на отчет в детските педагогически стаи малолетни и непълнолетни лица през 2023 г. в област Добрич е 1 392 на 100 хил. души от средногодишното население на възраст 8 - 17 години в областта.

Броят на **заведените на отчет² в ДПС през 2023 г.** в област Добрич малолетни и непълнолетни е 46, или 24.0% от всички водени на отчет лица като 71.7% от тях са непълнолетни.

През 2023 г. **снети от отчет в ДПС** са 52 малолетни и непълнолетни лица, или 27.1% от водените на отчет през годината. Основните причини за това са:

- поправяне на поведението - 34 лица (65.4%);
- навършване на 18-годишна възраст - 17 лица (32.7%).

Противообществени прояви

За извършени противообществени прояви през 2023 г. през ДПС са **преминали** 188 малолетни и непълнолетни. От тях момчета са 152, или 80.9%, а момичета - 36, или 19.1%.

В структурата на противообществените прояви по видове най-голям е дялът на преминалите през ДПС за:

- прояви на насилие и агресия - 49 малолетни и непълнолетни (26.1%);
- повреждане на обществена и/или частна собственост - 44 лица (23.4%);
- непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място - 27 лица (14.4%);
- употреба на психоактивни вещества - 13 малолетни и непълнолетни (6.9%);
- тормоз - 11 малолетни и непълнолетни (5.9%);
- бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип - 10 лица, или 5.3%.

Извършени престъпления

През 2023 г. броят на **малолетните и непълнолетните лица, преминали през ДПС за извършени престъпления**, е 94.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от лицата на възраст 8 - 17 години. Извършители на кражби са 39 лица, или 41.5% от

² Включват се всички малолетни и непълнолетни лица, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ДОБРИЧ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

всички малолетни и непълнолетни, преминали през ДПС за извършени престъпления. Най-висок е дялът на извършителите на кражби от магазини или други търговски обекти – 38.5% (15 лица), следвани от извършителите на домови кражби - 20.5% (8 лица). Преминалите през ДПС за унищожаване и повреждане на имущество са 17 лица (18.1%), а за хулиганство са 9 лица (9.6%).

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2023 г. пострадали от престъпления в област Добрич са 24 деца, от които 19, или 79.2%, са момичета. Малолетни са 13 лица (54.2%), а непълнолетни - 11 (45.8%).

Най-голям е броят и относителният дял на малолетните и непълнолетните, пострадали от кражба - 8 лица (33.3%) и на пострадалите от нанесени телесни повреди - 2 лица (8.3%).

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните лица

През 2023 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните са **образували** 111 възпитателни дела. От тях 94 (84.7%) са образувани по предложение на органите на прокуратурата. Броят на **решените дела** през годината е 101, като в срок до един месец са решени 63 дела, или 62.4%.

През 2023 г. местните комисии са наложили 173 **възпитателни мерки** в съответствие с **чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните** на 129 лица на възраст от 8 до 17 години за извършените от тях 130 общественоопасни деяния .

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- предупреждение - 67 мерки (38.7%);
- поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател - 45 мерки (26.0%);
- поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват, за полагане на засилени грижи - 42 мерки (24.3%).

Основните характеристики на малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки са следните:

- Малолетни са 47 лица (36.4%), а непълнолетни - 82 (63.6%);
- Момчетата са 113 (87.6%), а момичетата - 16 (12.4%).

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ДОБРИЧ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Методологични бележки

Статистическото изследване на противообществените прояви и престъпления на малолетните и непълнолетните осигурява информация на базата на годишни данни за лицата, водени, заведени, снети и преминали през детските педагогически стаи, лицата с наложени възпитателни мерки за извършени общоопасни деяния, както и за пострадалите малолетни и непълнолетни от престъпления. Източник на информацията са местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е компетентен орган, който разглежда възпитателни дела, привежда в изпълнение наложените мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) и осъществява контрол по изпълнението им.

Малолетни лица са лицата на възраст от 8 до 13 навършени години.

Непълнолетни лица са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, които са извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени са за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД); освободени от ВУИ; освободени от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет в ДПС за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния. В броя на водените на отчет в ДПС не се включва броят на малолетните и непълнолетните, които са **преминали през ДПС**.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които са новозаведени през отчетната година.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ДОБРИЧ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

В броя на сметите от отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които през отчетната година са отпаднали от отчет, като е посочена причината за снемане от отчет.

В броя на преминалите през ДПС се включват малолетни и непълнолетни лица, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Възпитателна мярка е алтернативна на наказанието мярка за възпитателно въздействие спрямо малолетен или непълнолетен, извършил противообществена проява, и непълнолетен, освободен от наказателна отговорност по чл. 61 от Наказателния кодекс, и се налага с цел преодоляване на отклоненията в поведението, предотвратяване на бъдещи нарушения и интеграция в обществото.

В броя на малолетните и непълнолетните лица с наложени възпитателни мерки се включват всички малолетни и непълнолетни, извършители на противообществени прояви, престъпления или административни нарушения, спрямо които са наложени възпитателни мерки съгласно ЗБППМН. С оглед на деянието може да се наложи повече от една възпитателна мярка с изключение на възпитателните мерки „настаняване в СПИ“ и „настаняване във ВУИ“.

В броя на малолетните и непълнолетните лица, пострадали от престъпления, се включват лицата, пострадали от различни видове престъпления по местоизвършване на деянието, а не по местоживееене на лицата.

Допълнителна информация относно методологията и данните от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>), раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=63).